

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου επίτιμος Δημότης του δήμου Αγρινίου - Η σχέση του με την πόλη και η αποστολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο

[/ Γενικά Θέματα](#)

Με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αγρινίου ανακηρύχθηκε επίτιμος δημότης Αγρινίου ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και αγίου Βλασίου [κ. Ιερόθεος](#). Η απόφαση ελήφθη κατά την τακτική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 27 Μαΐου 2024, μετά από σχετική εισήγηση του Δημάρχου Αγρινίου, κ. Γεωργίου Παπαναστασίου.

Η απόφαση αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου μεταξύ άλλων αναφέρεται, στους «ιδιαιτέρους διαχρονικούς δεσμούς από τα έτη της νεότητας [του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ιεροθέου] με το Αγρίνιο, στο υψιπετές πνεύμα και την ξεχωριστή προσωπικότητα, την διαχρονική πνευματική προσφορά [του] από όλες τις βαθμίδες της Ιερωσύνης, τη διακρινόμενη παρουσία ως Αρχιερέως ποιμαίνοντος

και τμήματα του Δήμου Αγρινίου, ως η δημοτική ενότητα Παρακαμπυλίων, στην Τοποτηρητεία της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας... και το ανεκτίμητο πολυσχιδές πνευματικό, εκκλησιαστικό, θεολογικό, κοινωνικό και επιστημονικό έργο που διακρίνουν το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. κ. Ιερόθεο».

Παμψηφεί ανακήρυξη

Για τους λόγους αυτούς το Δημοτικό Συμβούλιο **αποφάσισε παμψηφεί να τον ανακήρυξη Επίτιμο Δημότη του Δήμου Αγρινίου και να του απονεμίμη το Κλειδί της Πόλης** σε ειδική εκδήλωση [στο πλαίσιο των εορτασμών της 11ης Ιουνίου του 1821, ημέρα απελευθέρωσης της πόλης από τον τουρκικό ζυγό](#), σε ένδειξη βαθύτατης τιμής, σεβασμού και εκτίμησης εκ μέρους του συνόλου των Δημοτών.

```
<span data-mce-type="bookmark" style="display: inline-block; width: 0px; overflow: hidden; line-height: 0;" class="mce_SELRES_start"></span>
```

Η επίσημη τελετή της ανακηρύξεως σε δημότη του Δήμου Αγρινίου πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 11 Ιουνίου 2024, στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αγρινίου, στο παλαιό κτήριο της Τραπέζης της Ελλάδος.

Στην σεμνή και λαμπρή τελετή ήταν παρόντες οι Μητροπολίτες Αιτωλίας και Ακαρνανίας **κ. Δαμασκηνός** και Καστορίας **κ. Καλλίνικος**, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών κ. Αθανάσιος Μπαλέρμπας, ως εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως, ο Αντιπεριφερειάρχης Αιτωλοακαρνανίας κ. Αθανάσιος Μαυρομμάτης, οι Δήμαρχοι Ναυπακτίας κ. Βασίλειος Γκίζας, Θέρμου κ. Σπυρίδων Κωνσταντάρης και Ξηρομέρου Ιωάννης Τριανταφυλλάκης, οι Βουλευτές Αιτωλοακαρνανίας Αθανάσιος Παπαθανάσης και Χριστίνα Σταρακά, παλαιοί δήμαρχοι του Αγρινίου κληρικοί από το Αγρίνιο, την περιοχή του Αγίου Βλασίου και την Ναύπακτο και λαός από το Αγρίνιο, αλλά και από την Ναύπακτο.

Δήμαρχος Αγρινίου: Τιμούμε έναν φωτισμένο κήρυκα της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Στην τελετή αναγνώστηκε σύντομο βιογραφικό του Σεβασμιωτάτου και στην συνέχεια η σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με αριθμό 109/2024. Κατόπιν πήρε το λόγο ο δήμαρχος Αγρινίου κ. Γ. Παπαναστασίου ο οποίος

αναφέρθηκε με θερμά λόγια στον τιμώμενο Ιεράρχη. Μεταξύ άλλων είπε:

«Αυτήν την τόσο σημαντική ημέρα επέλεξε το Δημοτικό Συμβούλιο Αγρινίου να τιμήσει έναν σεπτό ιεράρχη, έναν αξιοσέβαστο πνευματικό πατέρα, έναν φωτισμένο κήρυκα της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ο Μητροπολίτης κ. Ιερόθεος βρέθηκε στο Αγρίνιο από πολύ μικρή ηλικία. Σ' αυτή τη γη μπήκε ο θεμέλιος λίθος της απόφασης να αφιερωθεί στην υπηρεσία του Θεού. Γνώρισε τον πνευματικό του πατέρα, τον σύγχρονο άγιο της Εκκλησίας μας Καλλίνικο, Μητροπολίτη Εδέσσης και Πέλλης, κοντά στον οποίο ξεκίνησε την εκκλησιαστική και ποιμαντική του διακονία».

Απευθυνόμενος στο Σεβασμιώτατο κ. Ιερόθεο, είπε: *«στο σεβαστό πρόσωπό σας τιμούμε την 30ετή πνευματική φροντίδα και προσφορά στη διαποίμανση της Ιερής Μητρόπολης Ναυπάκτου και αγίου Βλασίου. Αναγνωρίζουμε την πνευματική συνεισφορά σας στην εξέλιξη της επιστήμης, ιδιαιτέρως της θεολογίας, αλλά και σε κλάδους, όπως η Ιατρική, η Βιοηθική, η Ψυχοθεραπεία. Τιμούμε το σπουδαίο συγγραφικό σας έργο, μοναδικό τόσο ως προς τον όγκο, όσο και ως προς την διάδοσή του σε Ευρώπη, Αφρική, Αμερική και Ασία μέσω μεγάλου αριθμού μεταφράσεων. Κυρίως, όμως, υποκλινόμαστε στην πατρική σας αγάπη, την στήριξη και το ενδιαφέρον σας για την πόλη και τους ανθρώπους κατά την ενδεκάμενη περίοδο της Τοποτηρητείας σας».*

Και συμπλήρωσε: *«Με συγκίνηση θυμόμαστε την ομιλία σας κατά την ενθρόνιση του Σεβασμιωτάτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κυρίου Δαμασκηνού. Η καρδιά μας ρίγησε, όταν αναφερθήκατε στο "εμόν Αγρίνιο"... Σήμερα το Αγρίνιο με καύχηση σας ανακηρύσσει επίτιμο Δημότη, σας τιμά, όπως το τιμήσατε, και σας αποδίδει το μέγιστο σεβασμό».*

`<span data-mce-type="bookmark" style="display: inline-block; width: 0px; overflow: hidden; line-height: 0;" class="mce_SELRES_start"></span>`

Στην συνέχεια ο δήμαρχος Αγρινίου παρέδωσε στον Σεβ. Μητροπολίτη κ. Ιερόθεο το κλειδί της πόλης του Αγρινίου, ως επισφράγισμα της ανακήρυξής του σε επίτιμο δημότη Αγρινίου.

Μετά την απονομή ο **Μητροπολίτης κ. Ιερόθεος** ευχαρίστησε τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αγρινίου για την ιδιαίτερη τιμή, τον **Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας** για την ευμενή αποδοχή της απόφασης αυτής, όπως και τον **Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο** για την παρουσία του και τους παρόντας γνωστούς και φίλους.

Η σχέση με το Αγρίνιο και ο διάλογος της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον μετανεωτερικό άνθρωπο

Στην συνέχεια αναφέρθηκε σε δύο σημεία, πρώτον στην σχέση του με το Αγρίνιο και δεύτερον στον διάλογο της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον μετανεωτερικό άνθρωπο, δίνοντας συγκεκριμένα παραδείγματα. Με τον τρόπο αυτό έκανε μια σύνοψη του όλου συγγραφικού του έργου.

Η όλη ατμόσφαιρα ήταν εορταστική και η φιλοξενία του Δήμου Αγρινίου αρχοντική και προς τον τιμώμενο και προς όλους τους παρόντες.

Ακολουθεί ο λόγος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιεροθέου:

Ἡ Ὄρθόδοξη θεολογία στήν μετανεωτερικότητα

Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέου

(Ὁμιλία κατά τήν ἀπονομή τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου Δημότου καί τοῦ κλειδιοῦ τῆς πόλεως Ἀγρινίου)

Κύριε Δήμαρχε, κύριε Πρόεδρε, κύριοι Ἀντιδήμαρχοι καί Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου-λίου τῆς πόλεως Ἀγρινίου, Μητροπολίτα Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ. Δαμασκηνέ, Μητροπολίτα Καστορίας κ. Καλλίνικε, ἀξιότιμε Γενικέ Γραμματέα, ἐκπρόσωπε τῆς Κυβερνήσεως, κύριοι Δήμαρχοι Ναυπάκτου, Θέρμου, Ἀστακοῦ καί Ξηρομέρου, γενναιότατοι ἐκπρόσωποι των Ἐνόπλων Δυνάμεων καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας.

Θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω ὀλοκαρδίως τόν Δήμαρχο Ἀγρινίου κ. Γεώργιο Παπα-να-στασίου, ὁ ὁποῖος ἔκανε τήν πρόταση νά μοῦ ἀπονεμηθῇ ὁ τίτλος τοῦ ἐπιτίμου Δη-μό-του τῆς Πόλεως Ἀγρινίου καί νά μοῦ δοθῇ τό κλειδί τῆς Πόλεως,

άλλά νά εύχα-ρι-στήσω καί τά Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου-λίου γιά τήν όμόφωνη άπόφασή τους. Καί μάλιστα, διότι καθο-ρίστηκε αὐτή ή τιμητική έκδήλωση νά γίνη κατά τήν έπίσημη ήμέρα τῶν έλευθερίων τῆς Πόλεως τοῦ Άγρινίου.

Εἶμαι βαθειά συγκινημένος άπό αὐτήν τήν τιμητική άπόφασή σας. Εὐχαριστῶ τόν Δήμαρχο καί γιά τά λόγια του πού τεκμηριώνουν αὐτήν τήν άπόφαση, ότι συνδέομαι ποικιλοτρόπως μέ τήν πόλη τοῦ Άγρινίου άπό τά μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνος μέχρι σήμερα πού εἶμαι Μητροπολίτης τῆς Ναυπάκτου, άλλά καί τῆς περιοχῆς τοῦ Άγίου Βλασίου, ή όποία ὑπά-γεται στόν Δήμο Άγρινίου.

Εὐχαριστῶ καί τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αἰτωλίας καί Άκαρνανίας κ. Δαμα-σκηνό γιά τήν εὐμενῆ άποδοχή τῆς άπόφασης αὐτῆς, όπως καί τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο γιά τήν παρουσία του, καί τούς παρόντας γνω-στούς καί φίλους, ιδιαιτέρως τόν παλαιό φίλο μου Παναγιώτη Καραγιώργο.

Ἐπιτρέψτε μου ὡς πνευματικό αντίδωρο, δηλαδή ὡς αντιπρο-σφο-ρά στό δῶρο σας, νά άναφερθῶ στήν συνέχεια σέ δύο σημεία: Πρῶτον, «τό Άγρίνιο στήν ζωή μου» καί δεύτερον, «ή άποστολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο».

1. Τό Άγρίνιο στήν ζωή μου

Γεννήθηκα στά Γιάννενα, άπό όπου κατάγομαι, άλλά άπό τά μικρά μου χρόνια συνδέθηκα καί μέ τό Άγρίνιο. Αὐτό συνδέεται μέ τήν θεία μου Παρασκευή (άδελφή τῆς μη-τέρας μου), ή όποία γιά πολλά χρόνια ἦταν Διευθύνουσα στό Θερα-πευτήριο «Άγιοι Άνάργυροι» στό Άγρίνιο, άκολουθώντας άπό τά Γιάννενα τόν πνευματικό της π. Βενέδικτο. Μέ αὐτήν τήν άφορμή έρχόμουν άπό τήν ήλικία τῶν ἔξι έτῶν στό Άγρίνιο, τό Πάσχα καί τά Καλοκαίρια, έπειδή τότε εἶχε διαγνωστῆ ἕνα προστάδιο γιά τήν έμφάνιση άδενοπάθειας, λόγω τῶν δυ-σκολιῶν τῆς έποχῆς εκείνης, καί χρειαζόμουν κυρίως κατάλληλη τροφή καί ὑγιεινές συνθῆκες διαβίωσης. Ἔτσι, στό Άγρίνιο ξεπέρασα αὐτήν τήν δυσκολία στήν άρχή τῆς βιολογικῆς μου ζωῆς.

Στήν συνέχεια, κατά τήν περίοδο τῆς έφηβείας μου, ἦλθα στό Άγρί-νιο γιά νά συνεχίσω τίς Γυμνασιακές μου σπουδές στό τότε μονα-δικό Ἐξα-τάξιο Παπαστράτειο Γυμνάσιο (1959-1963) άπό όπου καί άποφοίτησα.

Ἔτσι, γνωρίζω τό Άγρίνιο άπό τήν δεκαετία τοῦ 1950, μέχρι τίς άρχές τῆς δεκαε-τίας τοῦ 1960 καί ἔχω μέσα μου ζωηρές εἰκόνες άπό τό παλιό Άγρίνιο καί τούς άνθρώ-πους του. Θυμᾶμαι τόν τότε Δήμαρχο Γεώργιο Παπαϊωάννου.

Ἐπομένως, πέρα άπό τήν ὑγεία μου καί τήν μαθητεία μου έδῶ, τό Άγρίνιο μέ βοή-θησε άπο-τελεσματικά στήν μετέπειτα έκκλησιαστική έκπαίδευσή μου μέ δύο

συγ-κε---κρι-μέ-νους τρόπους.

Πρώτον, ό τότε διευθυντής του Οικοτροφείου στό όποιο έμενα Ήλίας Ξένος μετέβη στην Νέα Σκήτη του Άγιου Όρους, όπου έγινε μοναχός μέ τό όνομα Σπυρίδων. Συνέπεσε αυτό τό γεγονός μέ την φοίτησή μου στην Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης, όποτε έπισκεπτό-μουν τό Άγιον Όρος και έμενα για πολύ καιρό στην Νέα Σκήτη.

Έχοντας όρμητήριο την Νέα Σκήτη άνίχνευα την έρημο του Άγιου Όρους, άνα-ζητώντας την ζωή των άσκητών της έρήμου. Έκει γνώρισα πολλούς έρημίτες άσκητές, μεταξύ των όποιων τά μέλη της Συνοδείας του άγιου Ίωσήφ του Ήουχαστου, ήτοι τον άγιο Έφραίμ Κατουνακιώτη, τον Ίωσήφ τον Βατοπαιδιό, τον Έφραίμ τον Φιλοθείτη, μετέπειτα Άριζονίτη της Άμερικής, τον π. Θεοφύλακτο και εισήχθηκα στην νηπτική και ήσυχαστική παράδοση της Έκκλησίας. Καρπός αυτής της έρευνας είναι τό βιβλίο μου «Μιά βραδιά στην έρημο του Άγιου Όρους» και πολλά άλλα παρόμοια βιβλία.

Δεύτερον, στό Αγρίνιο γνώρισα τον τότε Πρωτοσύγκελλο της Ίε-ράς Μητροπόλεως Αίτωλίας και Άκαρνανίας Αρχιμ. π. Καλλίνικο Ποϋλο, πού, όταν ήμουν φοιτητής της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, έξελέγη Μη-τρο-πολίτης Έδεσσης, Πέλλης και Άλμωπίας, νυν άγιος της Έκκλησίας. Μέ την πρό-σκλησή του τον άκολούθησα στην Έδεσσα, έμενα μαζί του στό Έπι-σκοπεΐο για δεκαπέντε χρόνια, μέ χειροτόνησε Διάκονο και Πρεσβύ-τερο και άσκοϋ-σα τό έργο του Ίεροκήρυκος.

Στην Έδεσσα, κοντά στον άγιο Καλλίνικο, γνώρισα έναν άσκητή Έπίσκοπο, ό όποιος μέ άνέπτυξε εκκλησιαστικά μέ άγάπη και έλευθε-ρία. Μέ την δική του εύλογία συνδέθηκα πνευματικά μέ τον άγιο Παί-σιο τον Άγορείτη και τον άγιο Σωφρόνιο τον Άθωνίτη, πού εκείνον τον καιρό μόναζε στην Ίερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Άγγλίας. Αϋ-τούς τους δύο άγίους έπισκεπτόμουν συχνά και ώφελήθηκα στην ζωή μου. Άργότερα, μέ άξίωσε ό Θεός νά εκλεγϋ Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άγιου Βλασίου και νά είμαι έδϋ στην Αίτωλοακαρνανία περίπου 30 χρόνια, και συνδέομαι ιδιαίτερα μέ τό Αγρίνιο, λόγω του ότι ό Άγιος Βλάσιος άνήκει στον Δήμο Αγρινίου, και διετέλεσα σχεδόν ένα χρόνο Τοποτηρητής της Ίεράς Μητροπόλεως Αίτωλίας και Άκαρνανίας.

Έτσι, άξιώθηκα από τον Θεό νά μεγαλώσω βιολογικά και εκκλη-σιαστι-κά, συνανα-στρεφόμενος μέ άγίους άνθρώπους, και αυτό ήταν πράγματι μία «εκκλησιαστική πολυτέλεια» στην ζωή μου. Μέσα από την ζωή των Άγίων αυτών και την μελέτη των έργων των Άγίων Πατέρων εισέδυσα στό βάθος της θεολογίας της Έκκλησίας και μέ αυτήν προσπαθοϋσα νά βοηθήσω τον σύγχρονο άνθρωπο.

Καρπός αὐτῆς τῆς προσπά-θειας εἶναι ἡ συγγραφή τῶν πολλῶν (126) βιβλίων μου.

2. Ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο

Ἡ μετάφραση τῶν 118 βιβλίων μου σέ 27 γλώσσες, πού σημαίνει ὅτι τό μήνυμα τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας ἀγγίζει ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅπου γῆς, μοῦ ἔδωσε τήν δυνατότητα καί τήν εὐκαιρία νά κληθῶ νά ἀναπτύξω τίς ἀπόψεις μου σέ διάφορες πόλεις τοῦ κόσμου καί σέ Πανε-πιστήμια καί νά ἔλθω σέ ἐπικοινωνία μέ τά σύγχρονα θρησκευτι-κά, φιλοσοφικά, ψυχολογικά, κοινωνικά καί ἐπιστημονικά ρεύματα τῆς ἐπο-χῆς μας καί νά κάνω διάλογο μαζί τους. Πράγματι, πολλές φορές διερωτήθηκα τί εἶναι ἐκεῖνο πού κάνει, ὄχι μόνον τό Εὐρωπαϊο, τόν Ἀμερικανό, καί Βόρειο ἄνθρωπο, ἀλλά τόν ἄνθρωπο στήν Ἀφρική, τήν Ἀσία, τήν Κίνα καί τήν Κορέα νά ἐνδιαφέρεται νά δια-βάση κείμενα ἐνός Ὁρθοδόξου Κληρικοῦ. Κατάλαβα ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία ἔχει λόγο καί διαλέγεται μέ ὅλα τά σύγχρονα ρεύματα σέ ὅλη τήν οἰκουμένη, καί μάλιστα δίνει συγ-κε-κριμένες ἀπαντήσεις πού ἀνα-παύ-ουν τόν ταραγμένο ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας, ὅπου γῆς.

Πρὶν ἀναφερθῶ στόν διάλογο τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας μέ τά σύγχρονα ρεύματα, θά ἤθελα νά σημειώσω ὅτι ὑπῆρξε μιὰ τομή στήν ἱστορία τῆς Εὐρώπης πού ὀνομάστηκε νεώτεροι χρόνοι ἢ νεωτερι-κότητα, κατά τόν 17ο καί κυρίως 18ο αἰώνα, κατά τήν ὁποία ἀσκή-θη-κε ἰσχυρή κριτική στήν κατάσταση πού ἐπικρατοῦσε στήν Εὐρώπη κατά τούς Μεσαιωνικούς χρόνους, ἐννοῶ τήν σχολαστική θεο-λογία μέ τήν φεουδαλιστική κοινωνική καί πολιτιστική νοοτροπία της.

Ἔτσι, στούς νεωτέρους χρόνους μέ τόν διαφωτισμό ἀνατράπηκε τό κοσμοεἶδωλο τῆς μεταφυσικῆς πού ἐπικρατοῦσε στήν Εὐρώπη μέχρι τότε καί δημιουργήθηκε τό νέο κοσμοεἶδωλο, δηλαδή διατυπώθηκε ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά στηρίζε-ται στόν ἀνθρώ-πινο λόγο καί τήν παρατήρηση διά τῶν αἰσθήσεων.

Όμως, μετά τούς νεωτέρους χρόνους, τόν διαφωτισμό, άκολουθή-σαν οί μετανεω-τετικοί χρόνοι, στους όποιους ό άνθρωπος υπερέβη τήν νεωτερικότητα (δια-φω-τισμό) καί είσήλθε στήν μετανεωτερικότητα, μέ διάφο-ρες άντιλήψεις. Ό Kenneth Gergen, Κα-θη-γητής Ψυχολογίας στό Κολλέγιο Σουόρθορ, θά δώση τά χαρακτηριστικά στοιχεΐα τής μετα-νεω-τε-ρικής έποχής, πού εΐναι «ή άμφισβήτηση τής αύθεντίας», «ή κα-τάρ-ρευση τής λογικής τάξης», «ή άπώλεια τοϋ άναγνωρίσιμου», δηλα-δή ή έπικράτηση τοϋ πλου-ρα-λισμοϋ. Σήμερα στόν Δυτικό κόσμο κυριαρχεί τό Woke culture κίνημα πού συνιστά μιá άφύπνιση, όπως θεωροϋν καί έπανάσταση στίς άπαράδεκτες διακρίσεις πού τούς έπιβάλλει ό δυτικός πολιτισμός καί «ό λευκός άνδρας». Έτσι, προσπαθοϋν νά άποδο-μήσουν όλο τό σύγχρονο κατεστημένο τών διακρίσεων.

Σέ αύτήν τήν έποχή βρισκόμαστε καί ή Όρθόδοξη θεολογία κα-λειΐται νά διαλεχθῆ μέ τόν μετανεωτερικό άνθρωπο, χωρίς, βέβαια, νά άποκλείεται ή ύπαρξη καί νεωτε-ρικών άπόψεων.

Θά αναφέρω μέ συντομία μερικά ένδεικτικά παραδειγματα για νά φανῆ ότι ή Όρθό-δοξη θεολογία διαλέγεται μέ τόν σύγχρονο μετανεωτε-ρικό κόσμο.

α) **Η Θρησκεία**, όπως έκδηλώθηκε σέ όλους τούς αιώνες, έκφράζεται ως μαγεία (έξιλέωση τοϋ Θεοϋ) δεισιδαιμονία (ταύτιση κτιστοϋ καί άκτίστου) καί μυστικισμός (έπιστροφή τής ψυχῆς στόν άγέννητο κόσμο τών ίδεών). Στους μετανεωτερικούς χρό-νους ή θρησκεία έκφράζεται ως συγ-κρι-τισμός καί ως χρησιμοποίηση ψυχοτεχνικών μεθόδων για τήν άπό-κτηση τής ψυχικής ήρεμίας καί πολλές φορές έργαλειοποιεΐται για γεωπολιτικούς σκοπούς.

Η Όρθόδοξη θεολογία διδάσκει ότι ή Έκκλησία δέν εΐναι θρησκεία μέ τά χαρα-κτη-ριστικά πού άνέφερα προηγουμένως, αλλά ή Θρησκεία εΐναι άσθένεια καί ή Έκκλησία εΐναι ή θεραπεία της. Ό Χριστός δέν έννηθρώπησε για νά ιδρύση μιá Θρη-σκεία, αλλά για νά κάνη Έκκλησία, δηλαδή μιá κοινω-νία με-τα-ξύ Θεοϋ καί άνθρώπου, για νά διακηρύξη τήν φιλαν-θρω-πία τοϋ Θεοϋ πρός τόν άνθρωπο καί τήν φιλανθρωπία τοϋ άνθρώπου πρός τόν κάθε πλησίον. Η Έκκλησία εΐναι πνευματικό θεραπευτήριο πού θεραπεύει τόν άνθρωπο, ώστε ό άνθρωπος νά διακρίνεται άπό τήν φιλοθεία καί τήν φι-λαν-θρωπία.

β) Η σύγχρονη **δυτική θεολογία** προσαρμοζόμενη στήν μετανεωτε-ρι-κότητα άνέ-πτυξε τόν νεοθωμισμό πού τόν συνδέει μέ τόν περσο-να-λισμό καί τήν Βιβλική κριτική, μέ τόν συγκριτισμό-σχετισκισμό-ρελα-τι-βισμό.

Η όρθόδοξη θεολογία παραμένει στίς βάσεις τής άποκαλυπτικῆς θεολογίας πού

συνδέει τόν άνθρωπο μέ τόν Θεό καί όμιλεῖ γιά τό κατ' εἰκόνα καί καθ' όμοίωση μέσα από τήν θεολογία τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θεώσεως.

γ) **Ἡ μετανεωτερική φιλοσοφία** ἀποδεσμεύθηκε ἀπό τήν μεταφυ-σική καί ἔγινε ὑπαρξιακή, ἀσχολεῖται κυρίως μέ τά ὅρια τῆς ὑπαρξης, τήν ζωή καί τόν θάνατο.

Ἔτσι, ἐνῶ στούς νεωτερικούς χρόνους ἐπικρατοῦσε ἡ λογικο-κρα-τία (Ντεκάρτ) καί ἡ αἰσθησιοκρατία (Τζών Λόκ, Ντέιβιντ Χιούμ), ὁ Κάντ ὁμίλησε γιά τήν «ὑπερβατολογική ἀρχή», πού εἶναι πέρα ἀπό τήν λογική καί τίς αἰσθήσεις καί ὁ ἄνθρωπος ἐνδιαφέρεται γιά τήν ἐλευθερία τῆς ὑπαρ-ξης. Ἐπίσης, νά θυμίσω τόν Γερμανό φιλόσοφο Χάιντεγκερ πού ἔκανε λόγο γιά τό «εἶναι» καί τό «παρεῖναι» (ζάιν καί νταζάιν), γιά τά τρία γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδή τήν «ἐγκατά-λειψη», τήν «ἔκσταση», τήν «παρον-τικότητα». Ἀκόμη, νά θυμίσω τόν Σάρτ πού προέβαλε τήν ὑπαρξη, ἡ ὁποία προηγεῖται τῆς οὐσίας, τόνιζε τήν ἐλευθερία τῆς ἐπι-λογῆς τοῦ ἀτόμου, γι' αὐτό ἔλεγε ὅτι ὁ ἄνθρωπος «εἶναι καταδικασμένος νά εἶναι ἐλεύθερος».

Ἡ θεολογία μπορεῖ νά διαλεχθῆ μέ τήν σύγχρονη ὑπαρξιακή φιλο-σοφία, διότι εἶναι ἐναντίον τῆς μεταφυσικῆς καί ἐπί πλέον ἀσχολεῖται μέ τόν πυρήνα τῆς ὑπαρξης πού εἶναι ὁ νοῦς, διά τοῦ ὁποίου μπορεῖ νά ἀποκτήσῃ κανεῖς ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος δέν εἶναι μεταφυσικό Ὄν, ἀλλά Θεός ἀγάπης, ὁ Ὅποῖος ἐνηνθρώπισε, ἐνώ-νον-τας τό ἄκτιστο μέ τό κτι-στό.

δ) **Ἡ μετανεωτερική ψυχολογία** ἀποδεσμεύτηκε ἀπό τήν φιλοσοφία καί τήν βιολογία καί ἔγινε ἐσωτερική, ὑπαρξιακή. Ἔτσι, ἀναπτύχθηκαν οἱ διάφορες ψυχανα-λυτικές θεωρίες. Νά θυμίσω τίς τρεῖς ψυχολογικές σχολές τῆς Βιέννης, ἦτοι τήν «θέ-ληση γιά ἡδονή» τοῦ Φρόυντ, τήν «θέληση γιά δύναμη» τοῦ Ἄντλερ καί τήν «θέ-ληση γιά νόημα» τοῦ Φράνκλ. Ἐπίσης, νά θυμίσω ὅτι στήν ἐποχή μας ἡ γνωσιακή ψυχολογία συνδέθηκε μέ τίς νευροεπιστῆμες.

Στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχουμε μιά ιδιαίτερη ψυχοθεραπεία, πού ἀχολεῖται μέ τό λεγόμενο ὑποσυνείδητο καί ἀσυνείδητο, δηλαδή τόν νοῦ πού τώρα εἶναι σκοτεινός καί πρέπει νά φωτισθῆ, νά γίνῃ ὑπερ-συνείδητος.

ε) **Ἡ μετανεωτερική κοινωνιολογία** εἶναι ἐναντίον τοῦ Φεου-δα-λι-σμοῦ, ὅπως ἀνα-πτύχ-θηκε στήν Δύση, κατά τόν Μεσαίωνα, σύμφωνα μέ τόν Μάρκ Μπλόχ στό περίφημο βιβλίο «ἡ φεουδαλική κοινωνία», ὁ ὁποῖος φεουδαλισμός ὄχι μό-νον ἀλλοίωσε τήν Δυτική Κοινωνία, ἀλλά καί τήν ἴδια τήν δυτική θεο-λογία. Εἶναι χαρακτηριστικό τό ἔργο τοῦ Μάξ Βέμπερ «ἡ προτεσταντική ἠθική καί τό πνεῦμα τοῦ καπιταλισμοῦ», ὁ ὁποῖος δείχνει πῶς τό πνεῦμα τοῦ καπιταλισμοῦ ἔχει σχέση μέ τήν προτεσταντική ἠθική. Ἐπί-σης, ἡ μετα-νεωτερική κοι-νω-νιολογία

συνδέεται μέ τήν παγκοσμιοποίηση καί τήν πολυπο-λιτι-σμικό-τη-τα.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει μιά ιδιαίτερη κοινωνιολογία πού εἶναι καρπός τῆς ἐμπειρίας τοῦ Θεοῦ, ὅπως φαίνεται στίς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», ὅτι ἡ Ἐκκλησία ζοῦσε μέ κοινοκτημοσύνη καί κοι-νο-χρη-σία, μετατρέποντας τήν φιλαυτία σέ φιλοθεία καί φιλανθρωπία, τήν ἰδιο-τελῆ ἀγάπη σέ ἀνιδιοτελεῆ, καί δέν ἔχει καθόλου σχέση μέ φεουδαλι-στικά κοινωνικά συστήματα.

Τέλος, στ) **ἡ μετανεωτερική ἐπιστήμη** ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νά θέση κανείς κανόνες ἠθικῆς, ὥστε ἡ γνώση πού παράγεται νά ὠφελεῖ τούς ἀνθρώπους καί νά μή τούς βλάπτει. Ἔτσι, γιά παράδειγμα, ἡ ἐπιστήμη τῆς Μοριακῆς Βιολογίας πού συναν-τή-θηκε μέ τήν Γενετική Μηχανική, συν-δέθηκε μέ τίς θεωρητικές ἐπιστήμες καί ἀναπτύχ-θηκε ἡ ἐπιστήμη τῆς Βιοηθικῆς.

Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία δέν ἔρχεται σέ ἀντιπαλότητα μέ τήν ἐπι-στήμη, διότι θεο-λογία καί ἐπιστήμη κινουῦνται σέ δύο διαφορετικά ἐπίπεδα καί χρησιμοποιοῦν δι-πλῆ μεθοδολογία γνώσης, ἄλλη εἶναι ἡ γνώση τοῦ νοῦ καί ἄλλη εἶναι ἡ γνώση τῆς λογικῆς. Ἔτσι, δεχό-μενος τήν ἐπιστήμη τῆς Μοριακῆς Βιολογίας καί τήν ἐπιστήμη τῆς Βιοη-θικῆς, ἀντιμετωπίζω ὅλα τά σύγχρονα προβλήματα μέ τήν λεγό-μενη Βιοθεολογία.

Γενικά, στόν σύγχρονο μετανεωτερικό κόσμο ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλη-σία μέ τήν θεο-λογία της ἔρχεται δημιουργικά σέ διάλογο μαζί του, χωρίς φανα-τι-σμό καί ἀντιπαλότητα, ἀλλά μέ ἡρεμία καί νηφαλιότητα γιά τό καλό τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι διδάσκω καί ὁμιλῶ, καί μέσα σέ αὐτήν τήν προοπτική καλ-λιεργῶ τά θεολο-γικά γράμματα καί διαλέγομαι μέ τόν σύγχρονο ἄν-θρω-πο.

Καί πάλι εὐχαριστῶ γιά τήν τιμή νά εἶμαι ἐπίτιμος δημότης αὐτῆς τῆς δημιουργικῆς πόλεως τοῦ Ἄγρινιου, τήν ὁποία γνώρισα ἀπό τήν νηπιακή μου ἡλικία, καί νά μοῦ δοθῆ τό κλειδί τῆς πόλης, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχα λάβει τό κλειδί τῆς καρδιάς σας, πού εἶναι τό μεγαλύτερο δῶρο.

[Φωτογραφίες](#)